

STORTINGET

Innst. 451 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:288 L (2020–2021)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Adelsten Iversen, Siv Mossleth og Geir Pollestad om å oppheve forbudet mot nydyrking av myr

---

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Vedtak til lov
om endring av jordlova (opphève forbudet mot
nydyrking av myr)

I

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord gjøres følgende endring:

§ 11 andre ledd skal lyde:

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagassar kan departementet gi føresegner for nydyrking. *Søknad om nydyrking av myr kan berre skje gjennom ein plan godkjend av den enkelte kommune. Eit generelt forbod mot nydyrking av myr kan ikkje fastsetjast i føresegna.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Charter Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til at forslagsstillerne vil oppheve forbudet mot nydyrking av myr, som er hjemlet i jordlova og forskriftsfestet i forskrift om nydyrking, gjennom å foreslå en endring av § 11 andre ledd i jordlova.

Komiteen viser til at bakgrunnen for forslaget er Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Prop. 39 L (2018–2019) Endringer i jordlova mv. (klimahensyn ved nydyrking) våren 2019. Vedtaket endret jordlova § 11 andre ledd og ga departementet hjemmelsgrunnlag for å endre nydyrkingsforskriften for myr slik at nydyrking av myr ble forbudt av klimahensyn, med mulighet for å gi dispensasjon i særlige tilfeller.

Komiteen noterer at § 11 andre ledd etter endringen lyder som følger:

«For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagassar kan departementet gi føresegner for nydyrking. I føresegnene kan det fastsetjast forbod mot nydyrking og at nydyrking berre kan skje i samsvar med ein plan godkjend av departementet.»

Komiteen viser til at forskrift om nydyrking § 5a fastsetter et forbud mot nydyrking av myr og definerer kriteriene for dispensasjon fra forbudet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg påstanden i representantforslaget om at «det strenge forbudet som gjelder, vil ramme framtidig matproduksjon i Distrikts-Norge». Flertallet er kjent med at dagen før innstillingen til Prop. 39 L (2018–2019) ble avgitt, ga NIBIO ut en rapport (Arealstatistikk: Dyrkbar mark, 2019) som ga ny kunnskap om tilgangen til og fordelingen av dyrkbart areal i Norge. Flertallet merker seg at rapporten viser at av 12,8 millioner dekar dyrkbar jord i Norge utgjør myr en tredel, med 37 prosent. Flertallet merker seg også at det er stor lokal variasjon i myrandelen av det dyrkbare arealet rundt omkring i landet. I Vest-Agder og Hordaland er det lite dyrkbart areal totalt sett, og størstedelen av dette er myr. Andre deler av landet med særlig høy andel myr er kysten av Sørlandet, sentrale deler av Vestlandet, områder i Møre og Trøndelag og deler av Nordland. Analysene viser at det lokalt, i alle deler av landet, finnes enkelteierdommer og enkeltforetak hvor en stor andel av det dyrkbare arealet er myr.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er viktig å sikre ivaretagelse av naturbaserte løsninger på klimakrisen, blant annet bevare og forbedre naturlige karbonfangere og karbonlagre som er i myr. Disse medlemmer mener hensynet til biologisk mangfold og utslippskutt må veie tungt. Dersom det i unntakstilfeller skal gis tillatelse til nydyrking av myr og/eller nedbygging av myr, skal dette kun skje etter en helhetlig plan utarbeidet og vedtatt av den enkelte kommune, der hensyn til klima, natur og kulturlandskap vektlegges. Disse medlemmer peker videre på at den største andelen av nedbygging av myr skjer i andre sektorer enn jordbrukssektoren, og mener derfor dette forholdet må inkluderes i jordlova § 11. Disse medlemmer viser videre til høringsinnspillene fra blant annet SABIMA, som skriver følgende:

«Vi ser med bekymring på dispensasjoner som gis, og ikke minst at det er vanskelig å holde rede på hvor mye myr som ødelegges gjennom dispensasjoner fra nydyrkingforbudet.»

Disse medlemmer er enige i dette og mener at nydyrking og/eller nedbygging av myr kun skal skje gjennom en helhetlig plan godkjent av den enkelte kommune.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Vedtak til lov
om endring av jordlova (oppheve forbudet mot
nydyrking av myr)

I

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord gjøres følgende endring:

§ 11 andre ledd skal lyde:

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagassar kan departementet gi føresegn for nydyrking. *Søknad om nydyrking eller nedbygging av myr kan berre skje der omsynet til klima, natur- og kulturlandskap vert varetatt gjennom ein heilskapleg plan godkjend av den enkelte kommune.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslaget fra representanter fra Senterpartiet om å oppheve forbudet mot nydyrking av myr.

Disse medlemmer viser videre til at store deler av dyrkbar mark i Norge består av myr. Ifølge en NIBIO-rapport fra 2019 utgjør myr en tredjedel, og i enkelte deler av landet over halvparten, av dyrkbar mark. Det er også stor usikkerhet knyttet til klimaeffekten av et forbud mot nydyrking av myr.

Disse medlemmer mener et generelt forbud mot nydyrking av myr med en meget begrenset dispensasjonsadgang i særlige tilfeller, slik regjeringen har lagt opp til, vil ramme matproduksjonen i Distrikts-Norge. Disse medlemmer viser til at bestillingen fra stortingsflertallet var tydelig når det gjelder adgang til dispensasjon, og forutsetningen var en forskrift som gir rom for at bonden skal kunne utvikle gårdsdrifta. Disse medlemmer viser videre til at det under behandlingen i Stortinget ble tatt til orde av flere for en fleksibel og smidig dispensasjonsadgang. Det har regjeringen ikke lagt opp til da saken ble forskriftsfestet.

Disse medlemmer gir sin tilslutning til at det er behov for å gjøre ordningen mer fleksibel samt å oppheve det generelle forbudet mot nydyrking av myr. Disse medlemmer påpeker at det er kommunen som har de beste forutsetningene for å vurdere om behovet for nydyrking av myr foreligger.

På denne bakgrunn gir disse medlemmer sin tilslutning til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til at det strenge forbudet mot nydyrking av myr som gjelder, vil ramme framtidig matproduksjon i Distrikts-Norge, samtidig som klimagevinsten ved forbudet er usikker.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Vedtak til lov
om endring av jordlova (oppheve forbudet mot
nydyrking av myr)

I

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord gjøres følgende endring:

§ 11 andre ledd skal lyde:

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagasser kan departementet gi føreseger for nydyrking. *Søknad om nydyrking av myr kan berre skje gjennom ein plan godkjend av den enkelte kommune. Eit generelt forbod mot nydyrking av myr kan ikkje fastsetjast i føresegna.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at det generelle forbudet mot nydyrking av myr var en oppfølging av blant annet klimaforliket i Stortinget i 2012 og Stortingets budsjettvedtak i 2017, hvor Stortinget ba regjeringen fremme et forslag om forbud mot nydyrking av myr.

Disse medlemmer viser til at både FNs klimapanel og FAO framhever bevaring av urørte myrområder som svært viktig med tanke på å hindre økte utslipp av klimagasser. Dette er blant annet en av hovedkonklusjonene i rapporten «Peatlands – guidance for climate change mitigation through conservation, rehabilitation and sustainable use» publisert av FAO og Wetlands International i 2012.

Disse medlemmer viser til at myr fra naturens side er et stort karbonlager, på linje med olje og gass, bygd opp av dødt plantemateriale gjennom tusenvis av år.

Etter drenering og oppdyrking vil torva i myra brytes gradvis ned og være en kilde til utslipp av klimagasser (CO₂ og lystgass). Nydyrking av myr reduserer det naturlige utslippet av metan fra myra, men øker CO₂-utslippet. Nettoeffekten for klimaet ved nydyrking vil avhenge av hvilken produksjon en skal bruke myra til, men uansett produksjon vil det være gunstig ut fra klimahensyn å unngå nydyrking av myr.

Disse medlemmer viser til at CO₂-utslippet fra ødelagt myr i Norge er beregnet til å tilsvare ti prosent av Norges totale CO₂-utslipp, ifølge Joosten med flere, 2015.

Disse medlemmer viser til at det er gitt en adgang til at kommunene kan gi dispensasjoner i særlige tilfeller for å ivareta bondens mulighet for å opprettholde jordbruksdrifta, for eksempel hvor den eneste dyr-

kingsressursen er myr, for å ivareta særskilte produksjoner i myr på fjellgrunn eller for å erstatte jord som går tapt i for eksempel samferdselsutbygginger.

Disse medlemmer mener at dersom det som følge av oppdatert forskning fremkommer ny kunnskap om nettoeffektene av ulike klimatiltak, må man vurdere tiltakene på nytt. Det gjelder også forbudet mot nydyrking av myr. Disse medlemmer viser til at forskriften inneholder krav til rapportering både fra grunneiere til kommunene og fra kommunene inn i KOSTRA-systemet. Forbudet mot nydyrking av myr har bare vært gjeldende i under ett år. Disse medlemmer mener derfor det er fornuftig å høste erfaringer med hvordan regelverket fungerer i praksis, før det er naturlig å vurdere om det må gjøres lovendringer

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at norske myrer er levesteder for en rekke arter, er en naturlig og gratis flomdemper og er et enormt karbonlager. Myr dekker 5 pst. av landarealet i Norge og lagrer minst 950 millioner tonn karbon. Dette medlem er fornøyd med at flertallet gikk inn for et forbud mot nydyrking av myr, men vil peke på at nydyrking av myr bare er en del av problemet knyttet til ødeleggelse av myr. Nedbygging av myr er også et stort problem.

Dette medlem er enig med forslagsstillerne i at «det er et paradoks at forbudet kun retter seg inn mot bruk av myr til produksjon av mat og ikke til andre formål som for eksempel boligbygging, parkeringsplasser og andre utbyggingsformål».

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag om forbud mot nedbygging av myr.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

Vedtak til lov
om endring av jordlova (oppheve forbudet mot
nydyrking av myr)

I

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord gjøres følgende endring:

§ 11 andre ledd skal lyde:

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagasser kan departementet gi føreseger for nydyrking. *Søknad om nydyrking eller nedbygging av myr kan berre skje der omsynet til kli-*

ma, natur- og kulturlandskap vert varetatt gjennom ein heilskapleg plan godkjend av den enkelte kommune.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Forslag 2

Vedtak til lov

om endring av jordlova (oppheve forbudet mot nydyrking av myr)

I

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord gjøres følgende endring:

§ 11 andre ledd skal lyde:

For å unngå skade på natur- og kulturlandskap eller for å redusere utslepp av klimagassar kan departementet gi føresegner for nydyrking. *Søknad om nydyrking av myr kan berre skje gjennom ein plan godkjend av den enkelte kommune. Eit generelt forbod mot nydyrking av myr kan ikkje fastsetjast i føresegna.*

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag om forbud mot nedbygging av myr.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende:

v e d t a k :

Dokument 8:288 L (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Adelsten Iversen, Siv Mossleth og Geir Pollestad om å oppheve forbudet mot nydyrking av myr – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 18. mai 2021

Geir Pollestad

leder

Bengt Rune Strifeldt

ordfører